

Seminář k českým středověkým dějinám

Vyučující: Jaroslav Svátek

kód: AHS110007

úterý 10h50-12h25, místnost 201

- výukové materiály budou k dispozici na webové platformě Moodle

Anotace:

Náplň a cíle semináře se budou opírat o četbu a rozbor vybraných pramenů k dějinám českého pozdního středověku (14. – 15. století). Kurs bude mít za úkol jednak prohloubit znalosti studentů, které načerpali během kursových přednášek, na druhou stranu je blíže seznámit s co možná nejpestřejší škálou textů, které se k danému období vážou (kroniky, listiny, korespondence, traktáty, cestopisy, krásná literatura...). V každé hodině budeme společně číst vybranou pasáž nejméně z jednoho konkrétního pramene, kterou zasadíme do dobového kontextu a rozebereme ji na základě historických metod a pravidel textové kritiky.

Témata seminářů

- Kronikářství na počátku 14. století: Dalimilova kronika, Petr Žitavský (srovnání)
- Panovník a jeho (sebe)pojetí: Guillaume de Machaut o Janovi Lucemb., *Vita Caroli*
- Diplomatika doby Karlovy: Zakládací listina Nového města, Zlatá bula Karla IV.
- Kronikářství (doba Karlova): František Pražský, Beneš Krabice z Weitmile, Jan Marignola
- Pražská univerzita: Zakládací listina UK, Dekret kutnohorský
- Kultura 14. století: Korunovační řád, Staroměstská mostecká věž (exkurse)
- Král a šlechta: Volební kapitulace Jana Lucemb., *Nová rada* Smila Flašky z Pardubic
- Reformní hnutí: Jan Hus a Jakoubek ze Stříbra (kázání); Husitské manifesty
- Husitské války (kroniky): Vavřinec z Březové, Veršované letopisy
- Doba poděbradská: Žaloby na Rokycanu, *Správovna* Pavla Žídka
- Vladislavská doba: Staré letopisy české, cestopisy

Požadavky na atestaci:

- pravidelná a aktivní účast v semináři
- jeden ústní referát za semestr – rozbor vybraného pramene (texty budou k dispozici v elektronické podobě na platformě Moodle)

Literatura:

Prameny:

Český řád korunovační a jeho původ, ed. J. Cibulka, Praha 1934

Karel IV. Literární dílo, ed. J. Pavel, R. Mašek, A. Vidmanová, Praha 2000

Karel IV. Státnické dílo, ed. M. Bláhová, R. Mašek, Praha 2003

Karel IV. v soudobých kronikách, ed. M. Bláhová, Z. Lukšová, M. Nodl, Praha 2016

Království dvojího lidu: české dějiny let 1436-1526 v soudobé korespondenci, ed. P. Čornej, Praha 1989
Kroniky doby Karla IV., ed. M. Bláhová, Praha 1987
M. Pavla Židka Spravovna, ed. Z. V. Tobolka, Praha 1908
Smil Flaška z Pardubic, Nová rada, ed. J. Daňhelka, Praha 1950
Staročeská kronika tak řečeného Dalimila, ed. J. Daňhelka et al., Praha 1988,
Staročeská milostná lyrika, ed. Václav Černý, Praha 1999
Vavřinec z Březové, Husitská kronika, ed. F. Heřmanský, M. Bláhová, Praha 1979
Veršované sklady doby husitské, ed. F. Svejkovský, Praha 1963
Ve službách Jiříka krále, ed. R. Urbánek, Praha 1940
Výbor z české literatury doby husitské I, ed. B. Havránek, J. Hrabák, J. Daňhelka, Praha 1963
Zbraslavská kronika. Chronicon Aulae Regiae, ed. F. Heřmanský, Praha 1975
Ze Starých letopisů českých, ed. J. Porák, J. Kašpar, Praha 1980

literatura (výběr):

Lenka Bobková, *Velké dějiny Zemí Koruny České, IVa (1310-1402)*, Praha – Litomyšl 2003
 Lenka Bobková, František Šmahel (ed.), *Lucemburkové. Česká koruna uprostřed Evropy*, Praha 2012
 Pavlína Cermanová, Robert Novotný, Pavel Soukup (ed.), *Husitské století*, Praha 2014
 Petr Čornej, *Velké dějiny zemí Koruny české, sv. V (1402-1437)*, Praha – Litomyšl 2000
 Petr Čornej, Milena Bartlová, *Velké dějiny zemí Koruny české, sv. VI (1437-1526)*, Praha – Litomyšl 2007
 Ota Halama, Pavel Soukup (ed.), *Jakoubek ze Stříbra. Texty a jejich působení*, Praha 2006
 Ivo Hlobil, *Výzva a riziko: program parléřovských soch na Staroměstské věži Karlova mostu...*, in: *Umění 1-2/2015*
 Josef Macek, *Jagellonský věk v českých zemích (I-IV)*, Praha 1992-1999
 Martin Nodl, *Tři studie o době Karla IV.*, Praha 2006
 Martin Nodl, *Dekret kutnohorský*, Praha 2010
 Ferdinand Seibt, *Karel IV., císař v Evropě (1346-1378)*, Praha 1999
 Pavel Soukup, *Jan Hus, život a smrt kazatele*, Praha 2015
 Jiří Spěváček, *Král diplomat*, Praha 1982
 Jiří Spěváček, *Václav IV. (1361-1419)*, Praha 1986
 Michal Svatoš et al., *Dějiny Univerzity Karlovy, sv. I (1347/48-1622)*, Praha 1995
 František Šmahel, *Husitská revoluce (I-IV)*, Praha 1993, 1995²
 František Šmahel, *Cesta Karla IV. do Francie*, Praha 2006
 František Šmahel, *Hranice pravdy*, Praha 2015²
 František Šmahel, *Alma mater Pragensis*, Praha 2016
 Josef Šusta, *Král cizinec*, Praha 1939
 Rudolf Urbánek, *Věk poděbradský (I-III)*, Praha 1915-1962

Další prameny a sekundární literatura k nim budou upřesněny vždy k příslušnému tématu.